

WIRTUALNE PRZEMEBLOWANIE MIASTA

w efekcie działalności Koła Naukowego Urbanistów „URBANATION”

W minionym roku studenci Wydziału Architektury zrzeszeni w Kole Naukowym „URBANATION” razem z holenderskimi kolegami studiującymi Townplanning w AVANS University Academy of Built Environment w Tilburgu wzięli pod lupę Kościan – niewielkie miasto w województwie wielkopolskim położone na trasie Poznań-Wrocław. Na „żywym organizmie” tego pięknego, acz nie pozbawionego problemów przestrzennych miasta, studenci mieli szansę prześledzić proces planistyczny od strategii rozwoju i polityki przestrzennej, poprzez studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, do planów miejscowych i projektów zagospodarowania terenu miasta. Międzynarodowe Warsztaty Urbanistyczne w Kościanie stanowiły element programu zintegrowanej edukacji. Program ten obejmował nie tylko aspekty współpracy między jednostkami akademickimi a samorządem lokalnym, ale również wielopłaszczyznową współpracę międzynarodową i społeczną. W projekcie uczestniczyli przedstawiciele Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej (studenci IV roku i dydaktycy; dr inż. arch. A. Januchta-Szostak, mgr sztuki, inż. arch. M. Gyrkovich oraz dr inż. arch. A. Brodzki) oraz Avans University Academy of Built Environment w Tilburgu (studenci holenderscy pod kierunkiem prof. consult ir. A.C. van Terheijden’a), planiści z RDH, holenderskiego biura projektowego zaangażowanego w opracowanie „Strategii rozwoju miasta Kościana”, a także reprezentanci różnych wydziałów Urzędu Miejskiego w Kościanie, lokalnych instytucji i stowarzyszeń oraz wolontariusze – uczniowie i studenci Wydziału Socjologii filii UAM w Kościanie oraz mieszkańcy miasta.

Urbanistyka jest z założenia dziedziną integrującą różnorodne zagadnienia funkcjonalno-przestrzenne. Fakt ten narzuca konieczność nauczania studentów umiejętności pracy nie tylko w zespołach multidyscyplinarnych (coraz częściej

szeniu poziomu świadomości organów decyzyjnych i uczestnictwu społeczeństw lokalnych w procesie zarządzania zrównoważonym rozwojem miasta.

Pierwszym etapem pracy był między-

w międzynarodowym składzie, ale również w ścisłej współpracy z jednostkami samorządowymi. Prawdziwymi twórcami miasta są bowiem reprezentanci lokalnej społeczności podejmujący decyzje w rzeczywistości wolnorynkowej, zgodnie ze swoimi kulturowymi priorytetami. Jednym z celów zintegrowanej edukacji jest zatem takie kształcenie studentów, aby stali się w przyszłości nie tylko kreatorami idei, ale również koordynatorami wielobranżowych zespołów i moderatorami społecznych priorytetów. Współpraca pomiędzy Wydziałem Architektury a samorządami lokalnymi daje okazję poszerzenia wiedzy nie tylko studentom, ale również włodarzom i mieszkańcom miasta, co sprzyja podno-

sieniu poziomu świadomości organów decyzyjnych i uczestnictwu społeczeństw lokalnych w procesie zarządzania zrównoważonym rozwojem miasta. Pierwszym etapem pracy był między-

waną decyzjami politycznymi i wpływami lokalnych grup nacisku. Praca odbywała się w 2-3-osobowych, polsko-holenderskich grupach „eksperyckich”, które miały za zadanie zebranie i analizę uwarunkowań w poszczególnych dziedzinach, a następnie sformułowanie postulatów ważnych z punktu widzenia danej dziedziny. Kolejną postulatów generowała dyskusje, a w efekcie konieczność wypracowania kompromisów i ustalenia zadań priorytetowych. Innym aspektem zintegrowanej edukacji był międzyuczelniany transfer metodologii badawczej w zakresie analiz urbanistycznych stosowanych w szkole polskiej i holenderskiej.

Drugi etap, przypadający na październik-listopad 2007 r., wymagał zintegrowanej pracy zespołowej. Głównym zadaniem było opracowanie wspólnej koncepcji struktury miasta („structure vision”) oraz wytyczenie strategii i głównych kierunków rozwoju. Koncepcje tworzone równoległe w zespole polskim i holenderskim, musiały zostać skonfrontowane w celu wypracowania

co pozwoliło na uzyskanie efektu synergii opracowaniu obszernej i zarazem szczegółowej koncepcji zagospodarowania przestrzennego całego miasta obejmującej wszystkie aspekty analizowanej wcześniej struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Sprawdzeniem efektywności pracy była konfrontacja studentów z odbiorcami ich analiz i koncepcji projektowych, czyli mieszkańcami i władzami miasta. Publiczna prezentacja projektów zagospodarowania miasta Kościana i międzynarodowe sympozjum tematyczne na temat warunków zrównoważonego rozwoju miasta odbyło się 15.02.2008 roku w Kościańskim Domu Kultury. W spotkaniu udział wzięły władze samorządowe miasta Kościana i powiatu kościańskiego, radni miejscy, przewodniczący rad osiedli, przedsiębiorcy, przedstawiciele kościańskiej oświaty, kultury oraz instytucji okołobiznesowych, pracownicy urzędu miejskiego i starostwa powiatowego, a także mieszkańcy i goście z holenderskiej firmy RDH, która wspólnie z samorządem miejskim pracowa-

wanie własnej tożsamości. Następnym krokiem należało już do władz i mieszkańców miasta, bowiem to od ich świadomości i zaangażowania oraz umiejętności podejmowania decyzji wykraczających poza partycypiarne i krótkoterminowe korzyści zależy przyszły kształt przestrzeni życiowej następnymi pokoleń mieszkańców Kościana.

dr inż. arch. Anna Januchta-Szostak
opiekun naukowy Koła Naukowego
Urbanistów PP „URBANATION”,
adiunkt na Wydziale Architektury
Politechniki Poznańskiej

wania jednolitej, wspólnej wizji struktury, która stanowiła „dokument” przewodni dla wszystkich członków zespołu w trzecim etapie projektu.

Etap trzeci, tzw. „master plan”, przypadający na grudzień i styczeń 2008 roku, opierał się na podziale przestrzennym i polegał na indywidualnym opracowaniu koncepcji zagospodarowania fragmentu miasta według podziału na strukturalne jednostki przestrzenne i obszary węzłowe wynikające z wcześniejszych analiz. Konieczność respektowania głównych założeń strukturalnych i wspólne wypracowanych wytycznych sprawiła, że indywidualne projekty można było zestawiać w spójną całość,

wala nad wizją strategiczną dla miasta Kościana. Wirtualne przemebrowanie miasta jest dużo łatwiejsze niż jego przebudowa w rzeczywistości. Jednak to właśnie śmiałość, holistyczne i perspektywiczne wizje są potrzebne, by dostrzec potencjał rozwoju miasta, zmienić skostniałe struktury przyzwyczajęń i wyjść ze ślepych zaułków krótkowzrocznych decyzji. Studenci holenderscy z rozmachem podszli do kreowania nowych przestrzeni Kościana, polscy – z dużą wrażliwością zadbał o zachowanie tego, co cenne, rewitalizację obszarów zdołowanych i wykazał designerską fantazję na nowych terenach inwestycyjnych. Wspólnie stworzyli wizję miasta mającego szerszą na zrównoważony rozwój i zacho-

Informacja z serwisu internetowego miasta Kościan. Zagospodarowanie Kościan według studentów. Źródło: http://www.koscian.pl/index.php?e=15&szrodek_srodka=540&starastrona=36&staskad=menu&jezyk=pl&pokaz=3022&skad=skad